

Kalambury: Małe Formy Grafiki [RECENZJA]

Triennale nieodmiennie jest okazją do obcowania ze sztuką wysokiej jakości. Co trzy lata artyści z całego świata przysyłają do Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi swoje małe dziełka z nadzieją na honorowy medal. A o tym, kto go dostanie, decyduje głównie gust jurorów. Wybór zawsze jest trudny i nie jedynie słuszny.

Tym razem do głównej wystawy zakwalifikowano prace 303 artystów (spośród 504 z 50 krajów). Do obejrzenia jest 830 grafik wykonanych w różnych technikach, czarno-białych i kolorowych, przedstawiających i abstrakcyjnych, realistycznych i przetwarzających rzeczywistość, delikatnych albo wyrazistych, posługujących się linią albo plamą, „rysunkowych” i „malarskich”, rozbudowanych i minimalistycznych.

Jak zawsze medalami nagrodzono dziesięcioro artystów. Skoro to na nich skupi się uwaga widzów, ja wspomnę tylko o tych niewyróżnionych, a moim zdaniem zasługujących na szczególnie zainteresowanie. Jest to, rzecz jasna, subiektywny wybór.

Małgorzata Jabłońska w swoich pracach kontrastuje białe formy z czarnym tłem. „Ludziki” zbudowane z prostokątów trzymają w „rękach” linie układające się w różne znaki. Raz jest to symbol nieskończoności, innym razem znak zapytania albo omega. Czarne kwiaty Zbigniewa Józwicka rozczulają secesyjną urodą. Grafiki Taichi Kodane z Japonii składają się z delikatnych pastelowych plam kładzionych błyszczącym jak lakier tuszem. Maciej Lercher wykorzystuje formy tak subtelne, że trzeba podejść bardzo blisko, by dostrzec, co właściwie jego grafiki przedstawiają – delikatne czarne, „szarpane” linie układają się w zarysy postaci ludzkich.

Łodzianin Teodor Durski (tym razem medalu nie dostał, ale zdobył go w 2005 roku, stąd tej edycji triennale towarzyszy jego indywidualna wystawa w Ośrodku Propagandy Sztuki) już dawno odnalazł własny sposób na przedstawianie postaci ludzkich – tutaj to czarne, płaskie, dekoracyjne sylwety. Agnieszka Małgorzata Łakoma proponuje ujęte w koła hipnotyzujące czarno-białe abstrakcyjne formy zbudowane ze smug.

Ivo Mosele z Włoch w jednej z prac zestawia realistycznie przedstawione zwierzęta z fantastyczną arką-potworem. Piotr Gojowy umieszcza ludzkie głowy pośród detali architektonicznego otoczenia: łuków, kolumn, tympanonu. To niecodzienna, trochę brutalizująca forma przedstawienia. Z kolei Paweł Gojowy buduje nieokreślone, intrygujące czarne formy – hybrydy urządzeń i rysunków.

Maria Maddalena Tuccelli z Włoch w modernistycznym, ozdobnym stylu pokazuje rodzajowe scenki. Oleg Denisenko z Ukrainy daje próbkę jakby renesansowego ducha; obdarza dojrzałego mężczyznę z zarostem, kojarzącego się z don Kichotem, a to skrzydłami, a to rycerską zbroją. Co za precyzja wykonania! Podobnie jak w przypadku Lwa Borisowicha Alimova z Białorusi, który na zasadzie horror vacui zapełnia najczęściej różnymi stworzeniami niemal całe powierzchnie grafik. Jedną z prac to skomplikowany kalambur pełen częściowo odwróconych napisów cyrylicą. Są w niej odniesienia np. do Baracka Obamy czy ZSRR. Wspaniała, kunsztowna grafika. Byłam przekonana, że autorem jest młody wywrotowy artysta – dopóki nie znalazłam w katalogu wystawy jego daty urodzenia: 1945!

Rafael Akahira (Polska) tworzy w duchu sztuki „prymitywnej”. Koszmarne treści: głowa zombie, urwana noga, fragment płonącego samolotu, ubrane są w minimalistyczną formę (z przewagą białego tła) i optymistyczne, wesołe kolory. Stała uczestniczka triennialowego konkursu Elżbieta Bocianowska jak zawsze zachwyca delikatnością przedstawień drzew.

Nietypowe rozwiązania zaproponowało tylko dwoje twórców. Maria del Carmen Mendoza Chavez z Meksyku rozszerza rozumienie grafiki warsztatowej, nadrukowując ją na tkaninie, a następnie przyszywając wyrazistym ściegiem do papieru i haftując. Z kolei Marcin Piotr Surzycki pokazuje coś, co trudno nazwać grafikami – ale skoro jury dopuściło je do konkursu, to widocznie nimi są. To małe obiekty – abstrakcyjne, ciemne przestrzenne formy naklejone na papier.

Aleksandra Talaga-Nowacka

**Wystawa 17. Międzynarodowego Triennale Małe Formy Grafiki, Polska - Łódź 2020.
Galerie Willa i Chimera; czynna do 7 marca 2021**

Artyści wyróżnieni Honorowym Medalem 2020:

Ioannis Anastasiou - Grecja

Yoshito Arichi - Japonia

Thomas De Spiegeleer - Belgia

Darya Hancharova - Białoruś

Jakub Jaszewski - Polska

Kalli Kalde - Estonia

Eric Mummery - Kanada

Masaaki Sugita - Japonia

Anne Valkenborgh - Belgia

Katarzyna Zimna - Polska

Wystawy towarzyszące 17. Międzynarodowemu Triennale Małe Formy Grafiki, Polska - Łódź 2020:

Teodor Durski „Coraz bliżej do kosmosu”

Ośrodek Propagandy Sztuki

23.10.2020 - 21.02.2021

Jiri Brazda „Arcana feminae”

Galeria Re:Medium

23.10.2020 - 14.03.2021

„Raj tuż za rogiem”

Galeria Bałucka

23.10.2020 - 14.02.2021